

Extrakce příznaků II

Pokročilá analýza obrazu

Mgr. Markéta Trnečková, Ph.D.

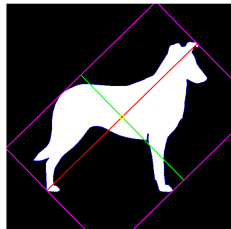
Extrakce příznaků

- Segmentace = dělení obrazu na nějaké logické části
- Dalším krokem je popsání segmentovaných objektů kvůli dalšímu strojovému zpracování
- **Extrakce příznaků** = detekce příznaků a jejich popis
- Detekovaným příznakům přiřazujeme kvantitativní atributy
- Dělení podle toho, na jaké části je aplikujeme
  - hranice oblastí
  - oblasti
  - celé obrazy
- **Deskriptory příznaků** = způsob, jakým popisujeme jednotlivé příznaky
- Měly by být co nejméně citlivé na změny parametrů, jako jsou měřítko, translace, osvětlení, úhel, ...

Deskriptory příznaků oblastí

- Některé jsou podobné, nebo podobně definované, jako příznaky hranic oblastí
- Některé známe z kurzu Úvod do analýzy obrazu
- **hlavní osa**, **vedlejší osa**, **ohraničující obdélník** – stejně definované jako u okrajů
- **obsah** (A) – počet pixelů v oblasti
- **obvod** (p) – délka okraje oblasti

- Obvod (počet pixelů hranice): 1728
- Obsah: 67302 pixelů

Deskriptory příznaků oblastí

- **excentricita** – poměr hlavní a vedlejší osy

$$e = \sqrt{1 - \left(\frac{b}{a}\right)^2}$$

číslo mezi 0 a 1, které popisuje, jak „protažený“ je tvar

- **kompaktnost oblasti** (compactness) – míra toho, jak moc je oblast podobná kruhu

$$\text{kompaktnost} = \frac{P^2}{A}$$

bezrozměrná veličina

- **kruhovitost oblasti** (circularity) – míra toho, jak moc je oblast podobná kruhu

$$\text{kruhovitost} = \frac{4\pi A}{P^2}$$

bezrozměrná veličina

- **efektivní průměr** (effective diameter) – průměr kruhu, který má stejný obsah

$$D_{ef} = 2\sqrt{\frac{A}{\pi}}$$

- **centriod** (střed oblasti, těžiště) – představuje bod, ve kterém by byla oblast v rovnováze, pokud by měla rovnoměrnou hustotu

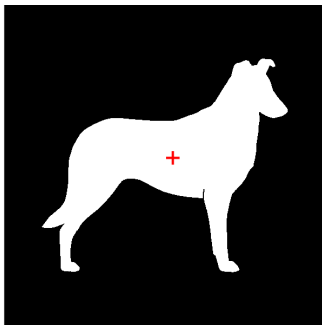
- v diskrétním obraze = průměrná poloha všech pixelů tvořících danou oblast

$$x_c = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N x_i, \quad y_c = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N y_i,$$

(x_i, y_i) jsou všechny body oblasti, N je počet pixelů

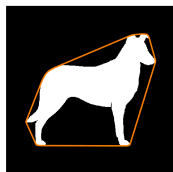
Deskriptory příznaků oblastí

- Efektivní průměr: 292.73
- Excentricita: 0.85
- Kompaktnost: 52.13
- Kruhovitost: 0.24
- Centroid: 315.24, 284.97

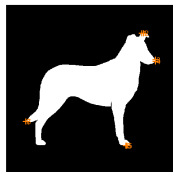
Deskriptory příznaků oblastí

- **konvexní obal oblasti** (Convex hull) – nejmenší konvexní oblast, která obsahuje všechny body (pixely) dané oblasti
- **Solidita** (Solidity) – vyjadřuje, jak „vyplněný“ je konvexní obal oblasti.
Je definována jako poměr plochy oblasti k ploše jejího konvexního obalu
$$\text{solidita} = \frac{\text{plocha}}{\text{plocha\_konvexního\_obalu}}$$

Solidita: 0.52

- **extrémy oblasti** – souřadnice osmi „nejvzdálenějších“ bodů oblasti
top-left, top-right, right-top, right-bottom,
bottom-right, bottom-left, left-bottom, left-top

Deskriptory příznaků oblastí

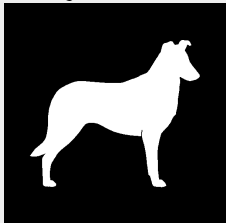
- **Eulerovo číslo** E – rozdíl mezi počtem souvislých komponent a počtem děr

$$E = C - H,$$

kde C je počet komponent a H počet děr.

Příklad

Jaké je Eulerovo číslo následující oblasti?

Textury

- Důležitým přístupem k popisu oblasti je kvantifikace **textury**
- Vyjadřujeme vlastnosti jako jsou:
  - Hladkost
  - Hrubost
  - Pravidelnost
- Dva přístupy:
  - Statistický – charakteristiky typu hladká, hrubá, zrnitá apod
  - Spektrální – založeny na vlastnostech Fourierova spektra, používají se především k detekci globální periodicity v obraze

Textury

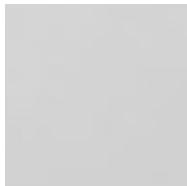
Statistické přístupy

- Statistické momenty histogramu intenzit obrazu nebo oblasti
- z je náhodná proměnná reprezentující intenzitu
 $p(z_i)$, $i = 0, 1, 2, \dots, L - 1$ je normalizovaný histogram
 L počet různých úrovní intenzity
- n -tý moment vzhledem k průměru
$$m_n(z) = \sum_{i=0}^{L-1} (z_i - m)^n p(z_i),$$
$$m = \sum_{i=0}^{L-1} z_i p(z_i)$$
- 2. moment (variance) je jeden z nejdůležitějších momentů popisující textury
- Dá se využít k vyjádření **relativní hladkosti**
$$R(z) = 1 - \frac{1}{1 + \sigma^2(z)}$$

0 pro oblasti s konstantní intenzitou a blíží se 1 pro velké hodnoty rozptylu

Textury

Statistické přístupy

Oblast 1

$m = 210.8$
 $m_2 = 1.6384$
 $R = 0.6209$

Oblast 2

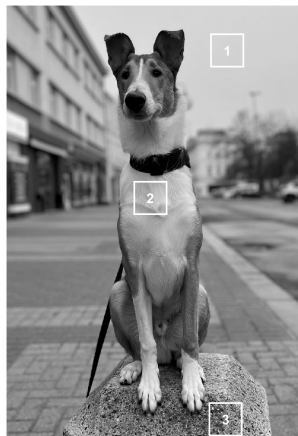

$m = 176.6$
 $m_2 = 290.0816$
 $R = 0.9966$

Oblast 3

$m = 116.0$
 $m_2 = 2595.9514$
 $R = 0.9996$

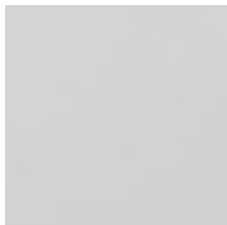

Textury

Statistické přístupy

- U šedotónových obrázků s intenzitami $0, \dots, 255$ může být rozptyl velký
- Normalizujeme ho na interval $[0, 1]$ vydělením $(L - 1)^2$
- Nebo místo rozptylu používáme směrodatnou odchylku

Oblast 1

$$\begin{aligned}m &= 210.8 \\nm_2 &= 0.0000 \\nR &= 0.0000\end{aligned}$$

Oblast 2

$$\begin{aligned}m &= 176.6 \\nm_2 &= 0.0045 \\nR &= 0.0044\end{aligned}$$

Oblast 3

$$\begin{aligned}m &= 116.0 \\nm_2 &= 0.0399 \\nR &= 0.0384\end{aligned}$$

Textury

Statistické přístupy

- 3. moment vyjadřuje šikmost histogramu
- 4. moment jeho špičatost
- Vyšší momenty se hůře interpretují, ale poskytují další kvantitativní rozlišení textury

- **Uniformita:**

$$U(z) = \sum_{i=0}^{L-1} [p(z_i)]^2$$

je maximální pro obraz s konstantní intenzitou

- **Entropie** = míra variability:

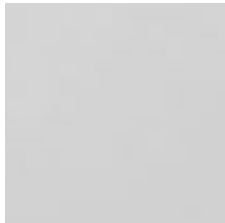
$$e(z) = - \sum_{i=0}^{L-1} p(z_i) \log_2 p(z_i)$$

pro konstantní obraz je nulová

Textury

Statistické přístupy

Oblast 1

$$U = 0.2169$$

$$e = 2.3117$$

Oblast 2

$$U = 0.0165$$

$$e = 6.1144$$

Oblast 3

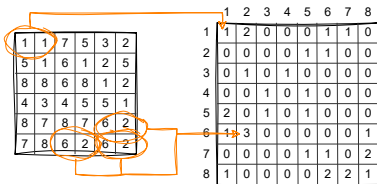
$$U = 0.0054$$

$$e = 7.6632$$

Textury

Statistické přístupy

- Míry založené na histogramu nenesou informaci o prostorových vztazích mezi pixely (u textur je to celkem důležité)
- Uvažujeme nejen rozdělení intenzit, ale také relativní polohu pixelů v obraze
- Q je operátor, který určuje vzájemnou polohu dvou pixelů v obraze f s L možnými intenzitami
- G je matice, kde každý prvek g_{ij} udává počet výskytů dvojic pixelů s intenzitami z_i a z_j v obraze f v poloze definované operátorem Q
- Takto definovaná matice se nazývá **matice souvškytu úrovní šedi** (co-occurrence matrix)

$L = 8$, Q jeden pixel vpravo

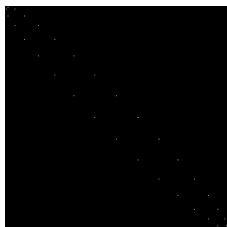
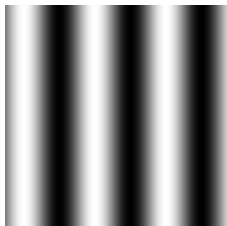
Textury

Statistické přístupy

- Velikost matice G závisí na počtu intenzit (pro 8-bit obraz 256×256)
- Většinou se barvy kvantují např. rozdělení na 8 intervalů (matice 8×8)
- Celkový počet dvojic pixelů splňujících podmínku Q je roven součtu všech prvků G
- Pravděpodobnost výskytu dvojice (z_i, z_j) $p_{ij} = \frac{g_{ij}}{n}$
- G závidí na operátoru Q , jeho vhodnou volbou lze detekovat různé vzory
- Matici G popisujeme pomocí deskriptorů:

Textury

Matice souvýskytu

Textury

Statistické přístupy

■ Matici G popisujeme pomocí deskriptorů:

- Maximální pravděpodobnost – největší hodnota matice G

$$\max_{i,j}(p_{ij})$$

- Korelace – míra závislosti mezi pixelem a jeho sousedem

$$\sum_{i=1}^K \sum_{j=1}^K \frac{(i-m_r)(j-m_c)p_{ij}}{\sigma_r\sigma_c}, \quad \sigma_r \neq 0, \sigma_c \neq 0$$

$$m_r = \sum_{i=1}^K i \sum_{j=1}^K p_{ij}$$

$$m_c = \sum_{i=1}^K j \sum_{j=1}^K p_{ij}$$

- Kontrast – míra kontrastu intenzity mezi pixelem a jeho sousedem

$$\sum_{i=1}^K \sum_{j=1}^K (i-j)^2 p_{ij}$$

- Uniformita (energie)

$$\sum_{i=1}^K \sum_{j=1}^K p_{ij}^2$$

- Homogenita – prostorová blízkost prvků k diagonále matice G

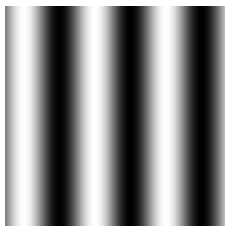
$$\sum_{i=1}^K \sum_{j=1}^K \frac{p_{ij}}{1+|i-j|}$$

- Entropie

$$-\sum_{i=1}^K \sum_{j=1}^K p_{ij} \log_2 p_{ij}$$

Textury

Matice souvýskytu

Max. pr.	0.040404	0.003168	0.000495
Korelace	0.979868	0.935480	0.682943
Kontrast	318.95	37.42	642.27
Uniformita	0.031527	0.000998	0.000141
Homogenita	0.093176	0.316456	0.086988
Entropie	4.994087	10.402654	12.920554

Textury

Spektrální přístupy

- Fourierovo spektrum je velmi vhodné pro popis periodických (nebo semiperiodických) 2D vzorů v obraze
- Tyto opakující se vzory se ve spektru projevují jako koncentrace vysokoenergetických špiček
- Vlastnosti FS (které využijeme při analýze textur)
  - výrazné peaky ve spektru určují hlavní směr texturových vzorů
  - poloha těchto peaků ve frekvenční rovině určuje základní prostorovou periodu vzorů
  - odstraněním periodických složek pomocí filtrace zůstávají neperiodické části obrazu, které lze následně popsat statistickými metodami
- Spektrum je symetrické podle počátku, takže stačí uvažovat pouze polovinu frekvenční roviny (v takovém případě by každý vzor byl reprezentován jedním peakem)

Textury

Spektrální přístupy

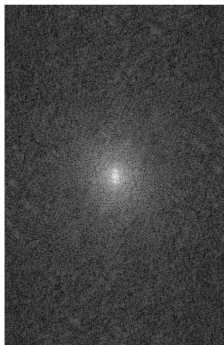
- Detekci a interpretaci těchto vlastností lze zjednodušit vyjádřením spektra v polárních souřadnicích jako funkce $S(r, \theta)$, kde r a θ jsou polární souřadnice
- Pro pevný směr θ lze $S(r, \theta)$ chápat jako jednorozměrnou funkci $S(r)$, zatímco pro pevnou frekvenci r lze uvažovat funkci $S(\theta)$
- Analýza $S(r)$ při konstantním θ poskytuje informace o chování spektra podél radiálního směru (např. výskyt peaků)
- Analýza $S(\theta)$ při konstantním r popisuje chování po kružnici se středem v počátku
- Globálnější popis získáme integrací (v diskrétním případě sumací) funkcí
$$S(r) = \sum_{\theta=0}^{\pi} S(r, \theta)$$
$$S(\theta) = \sum_{r=0}^{R_0} S(r, \theta)$$
 R_0 je poloměr kružnice se středem v počátku
- Výsledkem jsou hodnoty $S(r)$ a $S(\theta)$ pro každou dvojici souřadnic (r, θ)
- Máme dvě jednorozměrné funkce, které představují spektrální energetický popis textury
- Dále můžeme použít deskriptory těchto funkcí (např. polohu maxima, střední hodnotu a rozptyl amplitud i směrových změn, a vzdálenost mezi střední hodnotou a maximem funkce a jiné)

Textury

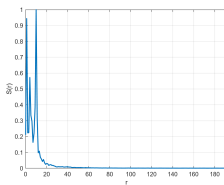
Spektrální přístupy

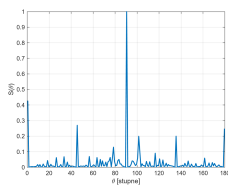
Obrázek

Spektrum

$S(r)$

$S(\theta)$

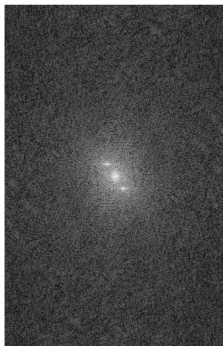
Výrazný vrchol v $S(r)$ odpovídá přítomnosti pravidelného vzoru s určitou periodou.
Výrazný vrchol v $S(\theta)$ určuje dominantní směr frekvenčních složek, který je kolmý na orientaci samotného vzoru.

Textury

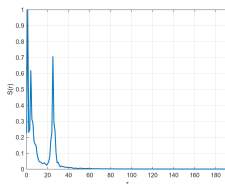
Spektrální přístupy

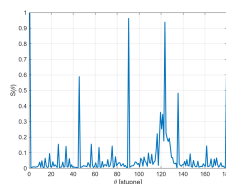
Obrázek

Spektrum

$S(r)$

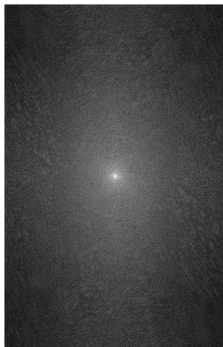
$S(\theta)$

Textury

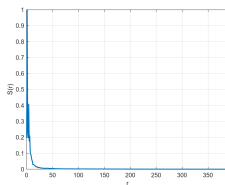
Spektrální přístupy

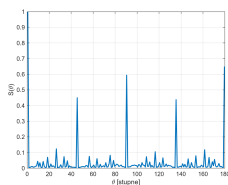
Obrázek

Spektrum

$S(r)$

$S(\theta)$

Momentové invarianty

Základní definice

- Momenty jsou klasické **globální deskriptory tvaru**, které shrnují rozložení intenzit v obraze nebo oblasti
- 2D moment řádu $(p + q)$ diskrétního obrazu $f(x, y)$ velikosti $M \times N$ je definován vztahem
$$m_{pq} = \sum_{x=0}^{M-1} \sum_{y=0}^{N-1} x^p y^q f(x, y)$$
- Tyto momenty závisejí na poloze objektu v obraze
- Proto se zavádějí **centrální momenty**, které se počítají vzhledem k těžišti objektu:
$$\mu_{pq} = \sum_{x=0}^{M-1} \sum_{y=0}^{N-1} (x - \bar{x})^p (y - \bar{y})^q f(x, y)$$
- Souřadnice těžiště jsou dány vztahy
$$\bar{x} = \frac{m_{10}}{m_{00}}, \quad \bar{y} = \frac{m_{01}}{m_{00}}$$
- Centrální momenty jsou invariantní vůči **translaci**, protože se vztahují k těžišti objektu

Momentové invarianty

Normalizace a invariance

- Abychom odstranili závislost na **měřítku**, používají se normalizované centrální momenty

- Ty jsou definovány vztahem

$$\eta_{pq} = \frac{\mu_{pq}}{\mu_{00}^{\gamma}}$$

kde

$$\gamma = \frac{p+q}{2} + 1$$

- Tato normalizace zajišťuje invarianci vůči změně velikosti objektu
- Z normalizovaných centrálních momentů druhého a třetího řádu lze odvodit sedm klasických **momentových invariantů**
- Tyto invarianty jsou necitlivé na
  - translaci
  - změnu měřítka
  - rotaci
  - zrcadlení (až na případné znaménko)
- Díky tomu lze stejný objekt rozpoznat i tehdy, když je v obraze posunut, otočen nebo zvětšen

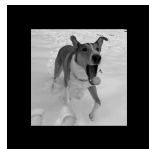
Momentové invarianty

Huovy invarianty

- $\phi_1 = \eta_{20} + \eta_{02}$
- $\phi_2 = (\eta_{20} - \eta_{02})^2 + 4\eta_{11}^2$
- $\phi_3 = (\eta_{30} - 3\eta_{12})^2 + (3\eta_{21} - \eta_{03})^2$
- $\phi_4 = (\eta_{30} + \eta_{12})^2 + (\eta_{21} + \eta_{03})^2$
- $\phi_5 = (\eta_{30} - 3\eta_{12})(\eta_{30} + \eta_{12}) [(\eta_{30} + \eta_{12})^2 - 3(\eta_{21} + \eta_{03})^2]$
 $+ (3\eta_{21} - \eta_{03})(\eta_{21} + \eta_{03}) [3(\eta_{30} + \eta_{12})^2 - (\eta_{21} + \eta_{03})^2]$
- $\phi_6 = (\eta_{20} - \eta_{02}) [(\eta_{30} + \eta_{12})^2 - (\eta_{21} + \eta_{03})^2] + 4\eta_{11}(\eta_{30} + \eta_{12})(\eta_{21} + \eta_{03})$
- $\phi_7 = (3\eta_{21} - \eta_{03})(\eta_{30} + \eta_{12}) [(\eta_{30} + \eta_{12})^2 - 3(\eta_{21} + \eta_{03})^2]$
 $- (\eta_{30} - 3\eta_{12})(\eta_{21} + \eta_{03}) [3(\eta_{30} + \eta_{12})^2 - (\eta_{21} + \eta_{03})^2]$

Momentové invarianty

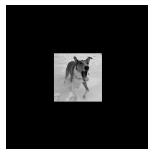
Huovy invarianty

Originál

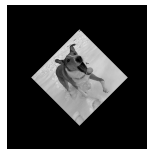
Posun

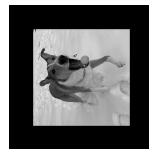
Měřítko

Zrcadlení

Otočení 45°

Otočení 90°

	ϕ_1	ϕ_2	ϕ_3	ϕ_4	ϕ_5	ϕ_6	ϕ_7
Originál	0.20512	3.3534e-05	1.6835e-06	6.2149e-05	-5.2384e-10	-3.5977e-07	-3.6016e-10
Posun	0.20512	3.3534e-05	1.6835e-06	6.2149e-05	-5.2384e-10	-3.5977e-07	-3.6016e-10
Změna měřítka	0.20319	3.0896e-05	1.4156e-06	5.7327e-05	-4.3581e-10	-3.1850e-07	-2.7706e-10
Zrcadlení	0.20512	3.3534e-05	1.6835e-06	6.2149e-05	-5.2384e-10	-3.5977e-07	3.6016e-10
Otočení 45°	0.20322	3.0859e-05	1.4276e-06	5.7332e-05	-4.3591e-10	-3.1830e-07	-2.8110e-10
Otočení 90°	0.20512	3.3534e-05	1.6835e-06	6.2149e-05	-5.2384e-10	-3.5977e-07	-3.6016e-10

Momentové invarianty

Význam a praktické využití

- Momentové invarianty představují **kompaktní popis tvaru** objektu
- Některé invarianty nižších řádů mají i částečnou geometrickou interpretaci
  - např. první invariant souvisí s rozptylem dat kolem hlavních os
  - jiné invarianty mohou vyjadřovat míru protáhlosti objektu
- S rostoucím řádem momentů se jejich fyzikální interpretace ztrácí
- Jejich hlavní význam tedy nespočívá v intuitivní interpretaci, ale v **invarianci vůči geometrickým transformacím**
- Prakticky se používají zejména v klasických úlohách rozpoznávání tvarů
  - analýza binárních objektů
  - rozpoznávání znaků a symbolů
  - průmyslová kontrola
  - základní morfologický popis objektů
- V moderních aplikacích jsou často nahrazovány složitějšími deskriptory nebo metodami strojového učení, ale didakticky jsou velmi důležité

Hlavní komponenty

Příznakové deskriptory

- **Metoda hlavních komponent** (PCA) je využitelná jak pro hranice, tak regiony
- Na rozdíl od předchozích metod jsou příznaky odvozeny z více obrazů současně
- Např. barevný obraz lze chápat jako trojici obrazů, kde každý pixel tvoří vektor
- Pro n registrovaných obrazů tvoří odpovídající pixely vektor

$$\mathbf{x} = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix}$$

- Vektory $\mathbf{x}$ lze chápat jako náhodné veličiny
- Místo skalárních charakteristik (střední hodnota, rozptyl) používáme:
  - **střední vektor**
  - **kovarianční matici**

Hlavní komponenty

Statistický popis

■ Střední vektor populace:

$$\mathbf{m}_x = E\{\mathbf{x}\}$$

$E\{\mathbf{x}\}$ očekávaná hodnota $\mathbf{x}$ (očekávaná hodnota vektoru (nebo matice) se počítá po složkách, tj. jako očekávaná hodnota každého prvku zvlášť)

$$E\{x\} = \sum_i x_i p(x_i)$$

■ Kovarianční matice:

$$C_x = E\{(\mathbf{x} - \mathbf{m}_x)(\mathbf{x} - \mathbf{m}_x)^T\}$$

■ Matice C_x je symetrická, reálná a obsahuje:

- na diagonále rozptyly jednotlivých složek
- mimo diagonálu kovariance mezi složkami

■ Pokud jsou složky nekorelované, je C_x diagonální

Hlavní komponenty

Hotellingova transformace

- Kovarianční matice má ortonormální vlastní vektory $\mathbf{e}_i$ a vlastní čísla λ_i
- Tyto vektory uspořádáme podle velikosti λ_i (od největšího)
- Sestavíme transformační matici A z těchto vektorů

- Transformace:

$$\mathbf{y} = A(\mathbf{x} - \mathbf{m}_x)$$

- Vlastnosti:

- $\mathbf{y}$ má nulovou střední hodnotu:

$$\mathbf{m}_y = 0$$

- Kovarianční matice $C_y = AC_xA^T$ je diagonální

$$C_y = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 0 & \cdots & 0 \\ 0 & \lambda_2 & \cdots & 0 \\ \vdots & & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \cdots & \lambda_n \end{bmatrix}$$

- Složky $\mathbf{y}$ jsou tedy nekorelované

Hlavní komponenty

Rekonstrukce a redukce dimenze

- Původní vektor lze rekonstruovat:

$$\mathbf{x} = A^T \mathbf{y} + \mathbf{m}_x$$

- Pokud použijeme pouze $k < n$ hlavních komponent dostaneme aproximaci $\hat{\mathbf{x}}$, tj. dochází k redukci dimenze

- Rekonstrukce:

$$\hat{\mathbf{x}} = A_k^T \mathbf{y} + \mathbf{m}_x$$

- Střední kvadratická chyba $e_{ms} = \sum_{j=k+1}^n \lambda_j$

- Chyba je minimální při použití vlastních vektorů s největšími vlastními čísly

- Proto se metoda nazývá **transformace hlavních komponent (PCA)**

- Pro každou hlavní komponentu počítáme podíl její variability na celkové variabilitě dat

- Vlastní čísla λ_i reprezentují variabilitu zachycenou jednotlivými komponentami

- Procento vysvětlené variability je dáno vztahem:

$$\text{explained}_i = \frac{\lambda_i}{\sum_{j=1}^n \lambda_j} \cdot 100\%$$

- V praxi často sledujeme kumulativní variabilitu: $\text{cumulative}_k = \sum_{i=1}^k \text{explained}_i$

Hlavní komponenty

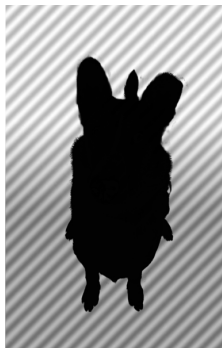
Očekávaná hodnota

1. komponenta

2. komponenta

3. komponenta

Vlastní čísla komponent: 0.1112, 0.0677, 0.0231, 0.0008, -0.0000

PCA identifikuje hlavní směry variability mezi obrazy, přičemž konstantní struktury (např. objekt) jsou potlačeny

Procenta vysvětlené variability: 51.9663, 32.0230, 15.7365, 0.2742, 0.0000

Hlavní komponenty

Procento vysvětlené variability

- **Procento vysvětlené variability** udává, kolik z celkových rozdílů mezi obrazy zachycuje jednotlivá hlavní komponenta (tj. kolik informace nese)
- V tomto případě první tři komponenty vysvětlují téměř veškerou variabilitu ($\approx 99.7\%$), přičemž první komponenta sama zachycuje více než polovinu ($\approx 52\%$)
- Zbývající komponenty mají zanedbatelný vliv, což znamená, že data lze dobře popsat pomocí malého počtu komponent

Hlavní komponenty

Rozdíl od očekávané hodnoty

Světlé

Tmavé

Přechod

Sinus

Textura

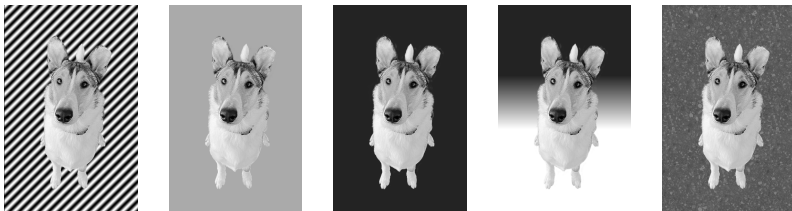
Hlavní komponenty

Rekonstrukce

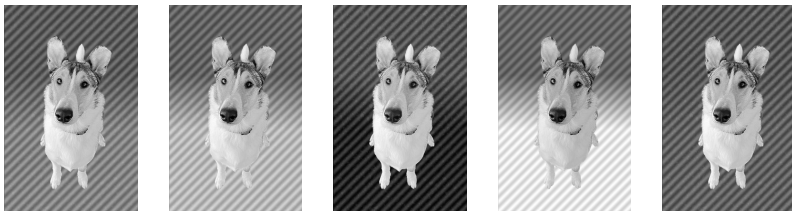
- Rekonstrukce z jedné hlavní komponenty používá pouze průměrný obraz a nejvýznamnější směr variability v datech
- Konstantní části obrazů se projeví zejména v průměrném obraze
- Proměnlivé části obrazů se projeví v hlavních komponentách
- Pokud rekonstrukce z 1 komponenty odpovídá původním obrazům dobře, znamená to, že dominantní část variability lze popsat jedinou komponentou

Hlavní komponenty

Originál

Rekonstrukce z 1 komponenty

Hlavní komponenty (PCA)

Rekonstrukce z 1 komponenty

- Rekonstrukce obrazu pomocí jedné komponenty:

$$\hat{\mathbf{x}} = \mathbf{m}_x + a_1 \mathbf{u}_1$$

- Význam:

- použijeme pouze nejdůležitější směr variability
- silná redukce dimenze

- Výsledek:

- zachová hlavní změny (pozadí)
- ztratí detaily

- Chyba rekonstrukce:

$$\mathbf{e} = \mathbf{x} - \hat{\mathbf{x}}$$

- ukazuje, co PCA nedokázalo popsat

Hlavní komponenty

Chyba

Sinus

Světlé

Tmavé

Přejchod

Textura

Příznaky celého obrazu

- Dříve zmíněné metody lze použít v případě, že je možné jednotlivé objekty dobře segmentovat
- V některých aplikacích to ale možné není
- Hledání příznaků, které jsou založené na celém obraze
- Dvě hlavní metody, které se v současnosti používají:
  - Založená na detekci rohů
  - Práce s celými oblastmi v obraze

Příznaky celého obrazu

Harrisův–Stephensův detektor rohů

- Intuitivně chápeme roh jako rychlou změnu směru křivky
- Rohy jsou vhodné příznaky, protože jsou výrazné a relativně invariantní vůči změně pohledu
- Používají se pro párování obrazových příznaků v různých aplikacích (trasování, registrace, ...)
- **Základní myšlenka** – roh detekujeme pomocí malého okna, které posouváme po obraze
- Okno je navrženo tak, aby měřilo změny intenzity. Zajímají nás tři situace:
  - oblasti s nulovou (nebo malou) změnou intenzity ve všech směrech (konstantní oblast),
  - oblasti se změnou v jednom směru, ale ne v ortogonálním (hrana),
  - oblasti s výraznou změnou ve všech směrech (roh).

Příznaky celého obrazu

Harrisův–Stephensův detektor rohů

- f je obraz a $f(s, t)$ jeho lokální výřez
- Vážený součet čtverců rozdílů je
$$C(x, y) = \sum_s \sum_t w(s, t) [f(s + x, t + y) - f(s, t)]^2$$
- Posunutý obraz lze aproximovat Taylorovým rozvojem:
$$f(s + x, t + y) \approx f(s, t) + xf_x(s, t) + yf_y(s, t)$$
- Dosazením dostaneme:

$$C(x, y) = \sum_s \sum_t w(s, t) [xf_x(s, t) + yf_y(s, t)]^2$$

nebo maticově

$$C(x, y) = \begin{bmatrix} x & y \end{bmatrix} M \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix}$$

$$M = \sum_s \sum_t w(s, t) \begin{bmatrix} f_x^2 & f_x f_y \\ f_x f_y & f_y^2 \end{bmatrix}$$

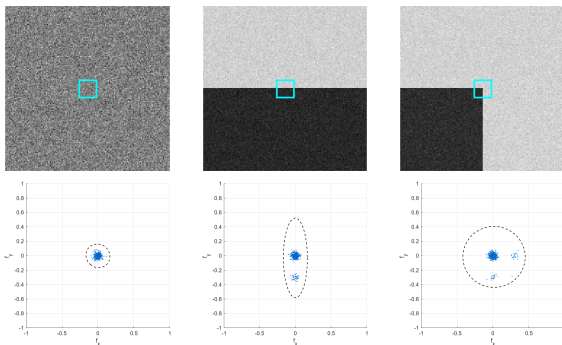
- Matice M se nazývá **Harrisova matice**
- Váhová funkce $w(s, t)$ může být:
  - konstantní (box filtr),
  - nebo exponenciální $w(s, t) = e^{-(s^2+t^2)/2\sigma^2}$

Příznaky celého obrazu

Harrisův–Stephensův detektor rohů

■ Vlastní čísla matice M umožňují rozlišit jednotlivé případy:

- dvě malá $\rightarrow$ konstantní oblast,
- jedno velké a jedno malé $\rightarrow$ hrana,
- dvě velká $\rightarrow$ roh.

Příznaky celého obrazu

Harrisův–Stephensův detektor rohů

- Místo přímého výpočtu vlastních čísel se používá funkce odezvy

$$R = \det(M) - k (\text{trace}(M))^2$$

$\det(M)$ je determinant a $\text{trace}(M)$ stopa matice (součet prvků na hlavní diagonále)

- Vyhodnocení:
  - R velké kladné $\rightarrow$ roh,
  - R velké záporné $\rightarrow$ hrana,
  - $R \approx 0 \rightarrow$ plochá oblast.
- Konstanta k se volí empiricky
- Detekce rohu nastane, pokud $R > T$, kde T je zvolený práh

Příznaky celého obrazu

MSER

- Detektor Harris–Stephens je vhodný pro ostré přechody intenzity (rohy)
- **MSER** jsou naopak orientované na složitější struktury
- Slouží pro získání příznaků celého obrazu a hledání korespondencí mezi obrazy
- Obraz ve stupních šedi lze chápat jako topografickou mapu
- Postupně prahujeme obraz po jednotlivých úrovních intenzity
- Výsledkem je sekvence binárních obrazů (Bílé pixely = intenzita $\geq T$, černé pixely = intenzita $< T$)
- Při zvyšování prahu vznikají černé oblasti odpovídající lokálním minimům
- Tyto oblasti mohou růst a splývat, ale nikdy se nezmenšují
- Každý prahovaný obraz obsahuje souvislé komponenty bílých pixelů
- Množina všech těchto komponent tvoří **extrémní oblasti**
- **Maximálně stabilní extrémní oblasti** = oblasti, jejichž velikost se výrazně nemění v určitém rozsahu prahů

MSER

Strom komponent

- Proces lze reprezentovat stromem komponent
- Každá úroveň odpovídá hodnotě prahu
- Každý uzel reprezentuje oblast R
- Oblast je definována

$$\forall p \in R, \forall q \in \text{boundary}(R) : I(p) > I(q)$$

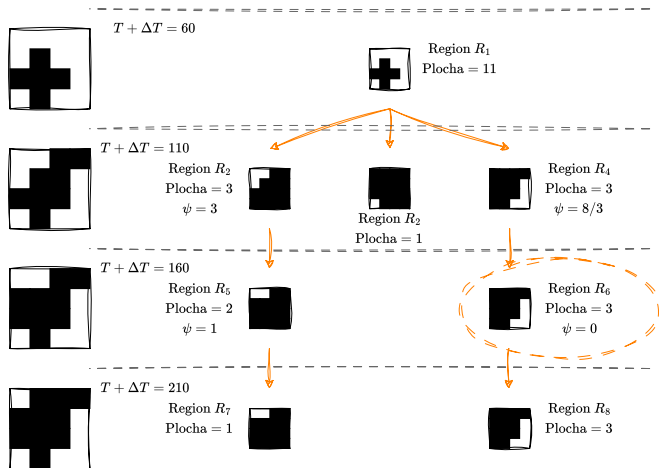
- Pro každou oblast se počítá **míra stability**

$$\psi(R_{T+(n)\Delta T}) = \frac{|R_{T+(n-1)\Delta T}| - |R_{T+(n+1)\Delta T}|}{|R_{T+n\Delta T}|}$$

- $|R|$ je velikost oblasti (počet pixelů)
- T je práh, ΔT jeho krok
- Platí $\psi \geq 0$
- MSER jsou oblasti, kde má ψ lokální minimum
- Prakticky: velikost oblasti se výrazně nemění v rozsahu $2\Delta T$

MSER

225	175	90	90
125	5	90	225
5	5	5	225
125	5	225	225

MSER

Interpretace

- V jednoduchém případě může být stabilita nulová (oblast se nemění)
- U reálných obrazů bývá nenulová kvůli:
  - osvětlení
  - pohledu
  - šumu
- MSER jsou oblasti s minimální změnou velikosti vzhledem k okolí
- Počet oblastí lze ovlivnit:
  - volbou ΔT
  - omezením rozsahu velikostí
- MSER jsou afinně kovariantní
- Poměry ploch se zachovávají při afinních transformacích
- Detekují světlé oblasti na tmavém pozadí
- Aplikace na negativ obrazu detekuje tmavé oblasti na světlém pozadí
- Pro detekci obou typů použijeme sjednocení obou množin MSER

MSER

Princip

Stupně šedi

Snížená hloubka

T_1

T_2

T_3

MSER

Výsledek

Všechny detekované MSER

nejsilnější MSER

Příznaky celého obrazu

SIFT

- **SIFT** (Scale-Invariant Feature Transform) = extrakce invariantních příznaků z obrazu
- SIFT je nejkompexnější metoda detekce a popisu příznaků, kterou si uvádíme
- Metoda obsahuje velké množství experimentálně určených parametrů
- Na rozdíl od předchozích metod je SIFT silně heuristický
- Důvodem je nedostatek znalostí, jak kombinovat jednotlivé metody
- Parametry jsou proto nastavovány experimentálně podle jejich vlivu na výkon
- **Motivace:**
  - Pokud jsou obrazy podobné (stejně měřítko, orientace), postačují rohy nebo MSER
  - Při změnách měřítka, rotace, osvětlení nebo pohledu je nutné použít metody jako SIFT
- SIFT příznaky (keypoints) jsou invariantní vůči změně měřítka a rotaci
- Jsou robustní vůči afinním deformacím, změnám 3D pohledu, šumu i změnám osvětlení
- Vstupem je obraz
- Výstupem je n -rozměrný vektor příznaků (obsahuje invariantní deskriptory)

SIFT

1. Konstrukce škálového prostoru – octave

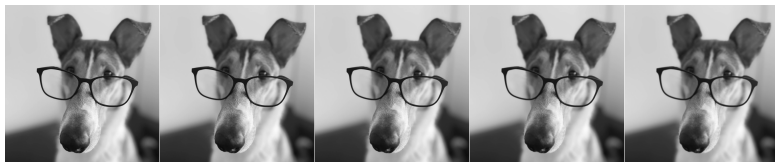
- Sestrojíme škálový prostor – víceměřítková reprezentace obrazu
- Scale space reprezentuje obraz jako množinu vyhlazených obrazů (ukládáme na zásobník)

$$L(x, y, s) = G(x, y, s) * f(x, y)$$

$$G(x, y, s) = \frac{1}{2\pi s^2} e^{-\frac{x^2+y^2}{2s^2}}$$

- Scale space je rozdělen do **octaves**
- Každá octave odpovídá zdvojnásobení parametru s
- Každá octave je dále rozdělena na s intervalů
- Cílem je simulovat ztrátu detailů při zmenšování měřítka
- Je třeba zadat parametry σ , s , (k se vypočítá ze s) a počet oktáv
- Doporučené hodnoty:
  - $\sigma = 1.6$
  - $s = 2$
  - tři oktávy

SIFT

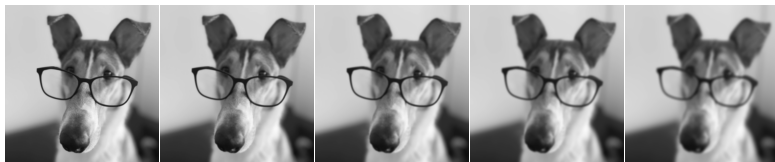
$\sigma = 0.707$

$k\sigma = 1.000$

$k^2\sigma = 1.414$

$k^3\sigma = 2.000$

$k^4\sigma = 2.828$

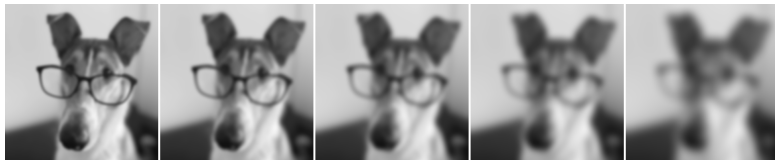
$2\sigma = 1.414$

$2k\sigma = 2.000$

$2k^2\sigma = 2.828$

$2k^3\sigma = 4.000$

$2k^4\sigma = 5.657$

$4\sigma = 2.828$

$4k\sigma = 4.000$

$4k^2\sigma = 5.657$

$4k^3\sigma = 8.000$

$4k^4\sigma = 11.314$

SIFT

Scale space – octaves

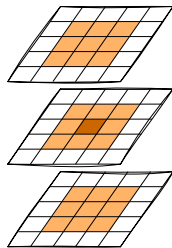
- Obrázky jsou na předchozím slidu zvětšeny na stejnou velikost, ale ve skutečnosti mají jednotlivé octave poloviční rozlišení

SIFT

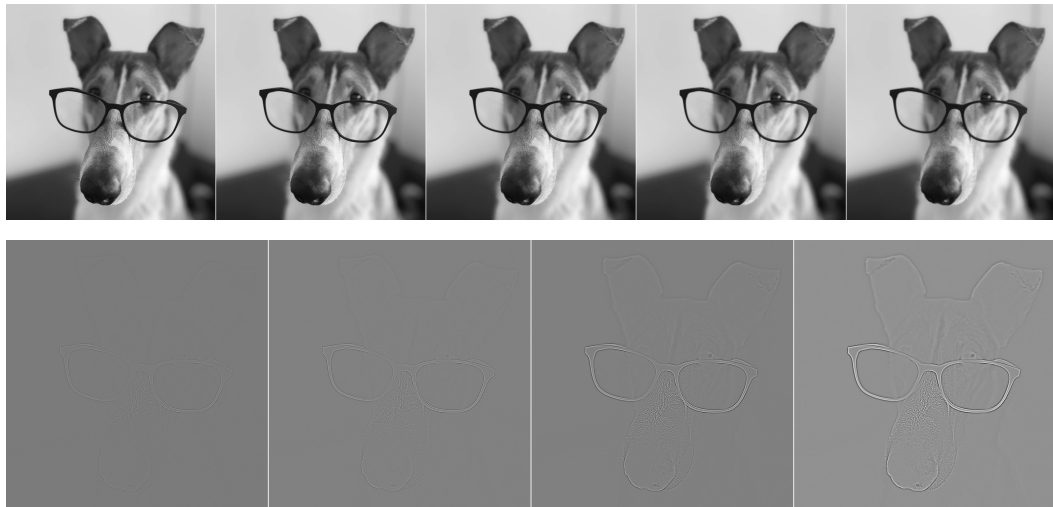
2. Získání počátečních klíčových bodů

- Vypočítáme rozdíl Gaussiánů $D(x, y, \sigma)$
- Použijeme vyhlazené obrazy ve škálovém prostoru
- Nalezneme extrémy v každém obrazu $D(x, y, \sigma)$
- Bod je extrém (maximum nebo minimum), pokud je větší nebo menší než všechny jeho sousedi
- Takto získáme **počáteční klíčové body**

SIFT

Jedna octave a rozdíly Gaussů

SIFT

3. Zpřesnění polohy klíčových bodů

- Při vzorkování spojitě funkce může její skutečné maximum nebo minimum ležet mezi vzorky
- Hodnoty $D(x, y, s)$ interpolujeme pomocí Taylorova rozvoje
- Poloha extrému $\hat{\mathbf{x}}$

$$\hat{\mathbf{x}} = -H^{-1} \frac{\partial D}{\partial \mathbf{x}}$$

$$\frac{\partial D}{\partial \mathbf{x}} = \begin{bmatrix} \frac{\partial D}{\partial x} \\ \frac{\partial D}{\partial y} \\ \frac{\partial D}{\partial \sigma} \end{bmatrix}$$

$$H = \begin{bmatrix} \frac{\partial^2 D}{\partial x^2} & \frac{\partial^2 D}{\partial x \partial y} & \frac{\partial^2 D}{\partial x \partial \sigma} \\ \frac{\partial^2 D}{\partial y \partial x} & \frac{\partial^2 D}{\partial y^2} & \frac{\partial^2 D}{\partial y \partial \sigma} \\ \frac{\partial^2 D}{\partial \sigma \partial x} & \frac{\partial^2 D}{\partial \sigma \partial y} & \frac{\partial^2 D}{\partial \sigma^2} \end{bmatrix}$$

SIFT

4. Odstranění nevhodných klíčových bodů

- Odstraníme klíčové body s nízkým kontrastem a/nebo špatnou lokalizací
- To provedeme vyhodnocením D z kroku 3 ve zpřesněných polohách
- Všechny klíčové body, jejichž hodnota D je menší než práh, se odstraní
- Doporučená prahová hodnota je 0.03
- Odstraňují se také klíčové body odpovídající hranám
- Pro r je doporučena hodnota 10

SIFT

5. Výpočet orientací klíčových bodů

- Pro každý klíčový bod určujeme **velikost a orientaci gradientu**

$$m(x, y) = \sqrt{(D_x)^2 + (D_y)^2}$$

$$\theta(x, y) = \arctan\left(\frac{D_y}{D_x}\right)$$

- Sestaví se **histogram orientací** (typicky 36 binů, 10° na bin)
- Každý příspěvek do histogramu je vážen:
  - velikostí gradientu $m(x, y)$
  - Gaussovským váhováním
- Dominantní orientace = maximum histogramu
- Pokud existují další významná maxima:
  - vytvoří se více klíčových bodů se stejnou pozicí, ale různou orientací
- Výsledkem je **rotačně invariantní reprezentace**

SIFT

6. Výpočet deskriptorů klíčových bodů

- Pro každý klíčový bod vytvoříme **deskriptor** z jeho okolí
- Okolí je zarovnáno podle dominantní orientace (rotační invariance)
- Použije se oblast velikosti 16×16
- Oblast se rozdělí na 4×4 podbloky
- V každém podbloku:
  - se počítá histogram orientací gradientu (typicky 8 binů)
  - příspěvky jsou váženy velikostí gradientu a Gaussovským oknem
- Celkový deskriptor:
  - $4 \times 4 \times 8 = 128$ složek
- Deskriptor se **normalizuje** (invariance vůči změně jasu)
- Velké hodnoty se omezují (robustnost vůči kontrastu) a znovu normalizují
- Výsledkem je **128-rozměrný příznakový vektor**